

بسمه تعالی

وزارت آموزش و پرورش

اداره کل آموزش و پرورش آذربایجان غربی شهرستان میاندوآب

سال تحصیلی ۱۴۰۱ - ۱۴۰۰

دبیرستان دوره دوم دخترانه غیردولتی سرای دانش ۲

امتحان پایان ترم خرداد ماه

نام و نام خانوادگی: نام دبیر: خانم مولایی پایه: دهم انسانی مدت آزمون: دقیقه
نام درس: علوم و فنون ادبی ۱ نام کلاس: تاریخ امتحان:

ردیف سوالات بارم

تاریخ ادبیات و سبک شناسی (۴)

سبک در اصطلاح ادبی چیست؟

۰/۲۵

۱

سبک خراسانی بر حسب زمان به چند دسته تقسیم می‌شود؟ نام ببرید.

۰/۲۵

۲

علم عروض چیست؟

۰/۵

۳

آرایه موازنه و ترصیع را در بیت های زیر مشخص کنید؟

الف) ای منور به تو، نجوم جلال وی مقرر به تو رسوم کمال

دل به امید روی او همدم جان نمی‌شود جان به هوای کوی او خدمت تن نمی‌کند

۰/۵

۴

ج) جفا پل بود، بر عاشق شکستی وفا گل بود، بر دشمن فشانندی

د) نظر تا کنی عرض نقل است و می نفس تا کشی، حرف چنگ است و نی

عمده ترین دلایل توجه نویسندگان به فارسی نویسی در دوره ی سلجوقی و غزنوی چیست؟

۰/۵

۵

قلمرو فکری سبک عراقی را بگویید؟ (ذکر ۳ مورد کافیتست.)

۲

۶

زیباشناسی (۶)

۱	<p>در بیت‌های زیر (کلمات قافیه) و (حروف قافیه) را مشخص کنید.</p> <p>الف) آب زنید راه را هین که نگار میرسد مژده دهید باغ را بوی بهار میرسد</p> <p>ب) شب عاشقان بی دل چه شبی دراز باشد تو بیا کز اول شب در صبح باز باشد</p> <p>ج) یار بد مار است ، هین بگریز از او تا نریزد بر تو زهر، آن زشت خو. مولوی</p>	۷
۲	<p>درباره‌ی (قافیه درونی) و (ذوتافیتین) توضیح دهید؟</p>	۸
۱	<p>قافیه درونی و ذوتافیتین را در بیت‌های زیر مشخص کنید؟</p> <p>الف) مرده بدم زنده شدم گریه بدم خنده شدم دولت عشق آمد و من دولت پاینده شدم</p> <p>ب) طرفه می دارند یاران صبر من بر داغ و درد داغ و دردی کز تو باشد خوشترست از باغ ورد</p>	۹
۲	<p>جناس و انواع آن را در بیت های زیر مشخص کنید؟</p> <p>الف) برادر که در بند خویش است نه برادر، نه خویش است.</p> <p>ب) بوی جوی مولیان آید همی یاد یار مهربان آید همی</p> <p>ج) کفر است در طریقتِ ما کینه داشتن آیین ماست سینه چو آیینه داشتن</p> <p>د) نوبهار است در آن کوش که خوشدل باشی که بسی گل بدمد باز و تو در گل باشی</p> <p>ه) ز مشرقِ سرِ کو آفتابِ طلعتِ تو اگر طلوع کند، طالعَمِ همایون است</p>	۱۰

۱	درباره‌ی (حروف الحاقی) و (روی) توضیح دهید.	۱۱
۲	<p>دربیت‌های زیر نمونه واج‌آرایی و آرایه‌ی تکرار (واژه‌آرایی) را بیابید؟</p> <p>الف) پیش از اینت بیش از این اندیشه عَشاق بود مهرورزی تو با ما شُهره آفاق بود</p> <p>ب) گو بهار دل و جان باش و خزان باش، ارنه ای بسا باغ و بهاران که خزان من و توست</p> <p>ج) هر کجا دردی است درمانیش هست درد عشق است آنکه درمانیش نیست</p> <p>د) خیزید و خز آرید که هنگام خزان است باد خنک از جانب خوارزم وزان است</p> <p>هـ) عمر ما را مهلت امروز و فردای تو نیست من که یک امروز مهمان توام فردا چرا؟</p>	۱۲
۱	<p>بیت‌های زیر را به هجاهای تشکیل دهنده‌ی آن تجزیه کنید. سپس نشانه هر هجا را بنویسید؟</p> <p>الف) طاعت آن نیست که بر خاک نَهی پیشانی صدق پیش آر، که اخلاص به پیشانی نیست</p> <p>ب) هر چه بر نفس خویش نپسندی نیز بر نفس دیگری میسند</p>	۱۳
۱	تقطیع چیست؟	۱۴
۱	متن چیست؟	۱۵

نقد و تحلیل نثر (۴)

۲	<p>حکایت زیر را بخوانید از نظر قلمرو زبانی و ادبی بررسی کنید.</p> <p>پارسازاده ای را نعمت بیکران از ترکه عمان بدست افتاد فسق و فجور آغاز کرد. باری به نصیحتش گفتم ای فرزند دخل آب روانست و عیش آسیاب گردان یعنی خرج فراوان کردن مسلم کسی را باشد که دخل معین دارد.</p> <p>قلمرو زبانی: .....</p> <p>قلمرو ادبی: .....</p>	۱۶
۲	<p>با توجه به شعر زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید.</p> <p>یکی نماند کنون ز آن همه، بسود و بریخت چه نحس بود! همانا که نحس کیوان بود</p> <p>الف) دو ویژگی ادبی بیت دوم را بنویسید.</p> <p>ب) ویژگی‌های زبانی این شعر چیست؟</p>	

موفق باشید

بارم	پاسخنامه علوم و فنون ادبی ۱	پایه دهم انسانی	مهر و امضاء دبیر: خانم مولایی
۰/۲۵	۱	سبک در اصطلاح ادبی، شیوه‌ی خاص یک اثر یا آثار ادبی است.	
۰/۲۵	۲	سبک خراسانی بر حسب زمان به سه سبک فرعی ساسانی؛ غزنوی و سلجوقی تقسیم می‌شود.	
۰/۵	۳	علمی که قواعد وزن شعر و طبقه‌بندی وزن‌ها را از جنبه‌ی نظری و عملی تعیین می‌کند عروض نامیده می‌شود.	
۰/۵	۴	الف) ترصیع ب) موازنه ج) موازنه د) موازنه	
۰/۵	۵	۱. گسترش عرفان و تصوف ۲. شکل‌گیری دولت سلجوقی و بهره‌گیری از دبیران و نویسندگان تربیت یافته در خراسان و عراق	
۲	۶	گسترش عرفان و تصوف - رواج حس دینی - رواج مفاخر، شکایت و انتقاد اجتماعی	
۱	۷	الف) نگار - بهار ب) دراز - باز ج) او - خو	
۲	۸	قافیه درونی در وسط یک مصراع می‌آید، و ذوقافیتین در پایان هر مصراع و چسبیده به هم می‌آید.	
۱	۹	الف) قافیه درونی: زنده، خنده، پاینده ب) ذوقافیتین: داغ - باغ - درد - ورد	
۲	۱۰	الف) جناس تام ب) جناس اختلافی ج) جناس افزایشی د) جناس حرکتی هـ) جناس اشتقاق	
۱	۱۱	آخرین حرف اصلی روی است. حروفی که جز اصلی کلمه نیست الحاقی	
۲	۱۲	الف) ش ب) ن - ا - و د) خ و ج هـ) تکرار امروز - فردا - تو	
۱	۱۳	الف) صورت طاعتان و پیشار (خط عروضی) ب) به صورت چ و خیش نوشته می‌شود. (حروفی که به تلفظ در نمی‌آید در خط عروضی حذف می‌شوند).	
۱	۱۴	تقطیع یعنی قطعه قطعه کردن شعر به هجاها و ارکان عروضی	
۱	۱۵	هر چیزی که ذهن ما را به پویا در آورد "متن" است.	
۲	۱۶	قلمرو زبانی: جمله‌ها کوتاه است. به کارگیری واژگان عربی فسق و جور. خرج فراوان کردن. قلمرو ادبی: سجع بین کلمات روان - گردان	
۲		الف) ویژگی ادبی در سبت دوم کیوان یا سبت بالا دندان قافیه - تلمیح - قالب شعر قصیده ب) کمی واژگان هربی - افزودن (ب) بر سر فعل ماضی بسود - بریخت - واژگان کهنه مانند بسود	